A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (kilencedik tanács)

2018. szeptember 20.*

„Előzetes döntéshozatal – Közbeszerzési szerződések – Vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatások – 1370/2007/EK rendelet – Az 5. cikk (1) bekezdése – Közszolgáltatási szerződések odaítélése – A 7. cikk (2) bekezdése – Bizonyos információknak az eljárás *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való megindítását legalább egy évvel megelőző közzétételének a kötelezettsége – A közzététel hiányának következményei – Az ajánlati felhívás megsemmisítése – 2014/24/EU irányelv – A 27. cikk (1) bekezdése – A 47. cikk (1) bekezdése – 2014/25/EU irányelv – A 45. cikk (1) bekezdése – A 66. cikk (1) bekezdése – A közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény”

A C-518/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2017. augusztus 28-án érkezett, 2017. június 29-i határozatával terjesztett elő a

Stefan Rudigier

által indított,

a **Salzburger Verkehrsverbund GmbH**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (kilencedik tanács),

tagjai: C. Vajda tanácselnök, Juhász E. (előadó) és K. Jürimäe bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– S. Rudigier képviseletében C. Casati Rechtsanwalt,

– az osztrák kormány képviseletében M. Fruhmann, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében W. Mölls és P. Ondrůšek, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2007. L 315., 1. o.) 7. cikke (2) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az autóbusszal végzett személyszállítási szolgáltatások nyújtására vonatkozó, a Salzburger Verkehrsverbund GmbH által indított ajánlati felhívásnak a megsemmisítése iránt Stefan Rudigier által benyújtott kérelem tárgyában indított eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1370/2007 rendelet

3 Az 1370/2007 rendelet (20), (21), (29) és (30) preambulumbekezdése a következőképpen szól:

„(20) Amennyiben valamely hatóság úgy dönt, hogy egy közérdekű szolgáltatás ellátásával harmadik személyt bíz meg, a közszolgáltatót – a Szerződés 43–49. cikkéből következően – a közbeszerzésekre és a koncessziókra vonatkozó [uniós] joggal, valamint az átláthatóság és az egyenlő bánásmód elvével összhangban kell kiválasztania. E rendelet rendelkezései nem sértik különösen azon kötelezettségeket, amelyek a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó irányelvek alapján a hatóságokat terhelik, amennyiben a közszolgáltatási szerződések ezen irányelvek hatálya alá tartoznak.

(21) Nem csak a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról [helyesen: a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatások területén a közbeszerzési eljárások összehangolásáról] szóló, 2004. március 31-i 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [(HL 2004. L 134., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 19. o.)] és az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [(HL 2004. L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.; helyesbítés: HL 2014. L 339., 14. o.)] alapján odaítélt szerződésekkel, hanem az e rendelet alapján odaítélt egyéb szerződésekkel kapcsolatosan is hatékony jogvédelmet kell biztosítani. Egy hatékony jogorvoslati eljárásra van szükség, amely adott esetben hasonló az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelvben [(HL 1989. L 395., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 246. o.)], illetve a vízügyi, energiaipari, szállítási és távközlési ágazatokban működő vállalkozások beszerzési eljárásairól [helyesen: közbeszerzési eljárásairól] szóló közösségi szabályok alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási

rendelkezések összehangolásáról szóló, 1992. február 25-i 92/13/EGK tanácsi irányelvben [(HL 1992.L 76., 14. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 315. o.)] meghatározott vonatkozó eljárásokhoz.

[…]

(29) Közszolgáltatási szerződések odaítélése céljából – a sürgősségi intézkedések és a csak kis távolságon való szolgáltatásra vonatkozó szerződések kivételével – az illetékes hatóságoknak legalább egy évvel korábban meg kell tenniük az erre vonatkozó szükséges tájékoztatási intézkedéseket annak érdekében, hogy a lehetséges közszolgáltatók reagálni tudjanak.

(30) A közvetlenül odaítélt közszolgáltatási szerződésekre fokozottan vonatkozik az átláthatóság követelménye.”

4 Az 1370/2007 rendelet „Cél és hatály” című 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) E rendelet célja annak meghatározása, hogy az [uniós] jog szabályainak megfelelően az illetékes hatóságok hogyan avatkozhatnak be a személyszállítás területén az olyan általános érdekű szolgáltatások nyújtásának biztosítása érdekében, amelyek többek között számosabbak, biztonságosabbak, magasabb minőségűek vagy alacsonyabb költséggel járnak, mint azok, amelyek nyújtását a piaci verseny lehetővé tenné.

[…]

(2) Ezt a rendeletet a vasúti, valamint az egyéb kötöttpályás és a közúti személyszállítási közszolgáltatások belföldi és nemzetközi üzemeltetésére kell alkalmazni, kivéve azokat a szolgáltatásokat, amelyeket főként történelmi érdekességük vagy idegenforgalmi értékük miatt üzemeltetnek […]

[…]”

5 E rendelet „Közszolgáltatási szerződések odaítélése” című 5. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A közszolgáltatási szerződéseket az e rendeletben megállapított szabályokkal összhangban kell odaítélni. Az autóbusszal vagy villamossal végzett személyszállítási közszolgáltatás tekintetében azonban a [2004/17] vagy [2004/18] irányelvben meghatározott szolgáltatási vagy közszolgáltatási szerződéseket az ezen irányelvekben meghatározott eljárásokkal összhangban kell odaítélni, amennyiben az ilyen szerződések nem az ezen irányelvekben meghatározott szolgáltatási koncessziós szerződések formájában készültek. Amennyiben a szerződéseket a [2004/17] vagy [2004/18] irányelvvel összhangban kell odaítélni, e cikk (2)–(6) bekezdésének rendelkezései nem alkalmazandók.”

6 Az említett rendelet „Közzététel” című 7. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Minden illetékes hatóság meghozza a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy legalább egy évvel az ajánlati felhívás közzététele előtt vagy egy évvel a közvetlen odaítélés előtt az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* legalább a következő információkat közzétegyék:

a) az illetékes hatóság neve és címe;

b) a tervezett odaítélési mód;

c) az odaítélés tárgyát képező lehetséges szolgáltatások és területek.

Az illetékes hatóságok határozhatnak úgy, hogy nem hozzák nyilvánosságra ezeket az információkat, amennyiben a közszolgáltatási szerződés éves szinten 50 000 kilométert meg nem haladó személyszállítási közszolgáltatás nyújtására vonatkozik.

Amennyiben ezen információk közzétételüket követően megváltoznak, az illetékes hatóság a lehető leghamarabb közzéteszi ezek helyesbítését. Ez a helyesbítés nem érintheti a közvetlen odaítélés vagy az ajánlati felhívás kezdő időpontját.

[…]”

A 2014/24/EU irányelv

7 A közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL 2014. L 94., 65. o.; helyesbítés: HL 2015. L 275., 68. o.) „A közbeszerzés alapelvei” című 18. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Az ajánlatkérő szervek a gazdasági szereplőket egyenlő és megkülönböztetésmentes bánásmódban részesítik, továbbá átlátható és arányos módon járnak el.

A beszerzést [helyesen: közbeszerzési eljárást] nem lehet azzal a szándékkal kialakítani, hogy az adott beszerzés [helyesen: közbeszerzési eljárás] kikerüljön a jelen irányelv hatálya alól, vagy mesterségesen korlátozza a versenyt. Akkor tekintendő úgy, hogy fennáll a verseny mesterséges korlátozásának esete, ha azzal a szándékkal határozták meg a beszerzés [helyesen: közbeszerzési eljárás] feltételeit, hogy ezzel egyes gazdasági szereplők méltánytalan előnyhöz jussanak, vagy ilyen hátrányt szenvedjenek.”

8 Ezen irányelv „Nyílt eljárások” című 27. cikke értelmében:

„(1) A nyílt eljárásokban bármely érdekelt gazdasági szereplő ajánlatot tehet az eljárást megindító felhívás alapján.

Az ajánlatok beérkezésének minimális határideje a szerződési hirdetmény [helyesen: közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény] megküldésének napjától számított 35 nap.

Az ajánlathoz mellékelni kell az ajánlatkérő szerv által a minőségi kiválasztáshoz előírt információkat.

(2) Amennyiben az ajánlatkérő szerv olyan előzetes tájékoztatót tett közzé, amelyet nem az eljárást megindító felhívás eszközeként alkalmaztak, az ajánlatok beérkezésére az e cikk (1) bekezdésének második albekezdése szerint előírt minimális határidő 15 napra csökkenthető, amennyiben az alábbi feltételek mindegyike teljesül:

a) az előzetes tájékoztató az V. melléklet B. részének I. szakaszában az eljárást megindító hirdetményre vonatkozóan előírt valamennyi adatot tartalmazta, amennyiben ezek az adatok az előzetes tájékoztató közzétételekor rendelkezésre álltak;

b) az előzetes tájékoztatót az eljárást megindító hirdetmény elküldése előtt legalább 35 nappal és legfeljebb 12 hónappal közzétételre megküldték.

(3) Ha az ajánlatkérő szerv által megfelelően indokolt sürgősségi helyzet betarthatatlanná teszi az e cikk (1) bekezdésének második albekezdésében megállapított határidőt, az eljárást megindító hirdetmény elküldésének időpontjától számított legalább 15 napos határidőt is meghatározhat.

(4) Az ajánlatkérő szerv öt nappal csökkentheti az ajánlatok beérkezésének az e cikk (1) bekezdésének második albekezdésében foglalt határidejét, ha elfogadja, hogy az ajánlatokat a 22. cikk (1) bekezdésének első albekezdése, valamint a 22. cikk (5) és (6) bekezdésének megfelelően elektronikus úton is be lehet nyújtani."

9 Az említett irányelvnek „A határidők megállapítása" című 47. cikkének (1) bekezdése a következőképpen szól:

„Az ajánlatok és a részvételi jelentkezések beérkezésére vonatkozó határidő meghatározásakor az ajánlatkérő szerv figyelembe veszi a szerződés összetettségét és az ajánlatok elkészítéséhez szükséges időt, a 27–31. cikkben megállapított minimális határidők sérelme nélkül."

10 Az említett irányelv „Előzetes tájékoztatók" című 48. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az ajánlatkérő szervek a tervezett közbeszerzésekkel kapcsolatos szándékaikat előzetes tájékoztató közzététele útján közölhetik. Az értesítésnek [helyesen: Az ilyen tájékoztatónak] az V. melléklet B. részének I. szakaszában előírt információkat kell tartalmaznia. A tájékoztatókat vagy az Európai Unió Kiadóhivatala teszi közzé, vagy az ajánlatkérő szervek a VIII. melléklet 2. pontjának b) alpontjában említett felhasználói oldalukon. Amennyiben az ajánlatkérő szervek közzéteszik az előzetes tájékoztatót a felhasználói oldalukon, a felhasználói oldalukon való közzétételről értesítést kell küldeniük az Európai Unió Kiadóhivatalának a VIII. mellékletnek megfelelően. Az értesítésnek az V. melléklet A. részében előírt információkat kell tartalmaznia."

11 A 2014/24 irányelv V. melléklete B. részének I. szakasza, amelyre ezen irányelv 48. cikke hivatkozik, előírja, hogy az előzetes tájékoztatónak többek között az ajánlatkérő szerv azonosító adataira és a szolgáltatások teljesítésének fő helyére vonatkozó információkat kell magában foglalnia, tartalmaznia kell a közbeszerzési eljárásnak, különösen a szolgáltatások jellegének és terjedelmének rövid leírását, és amennyiben a tájékoztató nem az eljárást megindító felhívás eszköze, abban fel kell tüntetni az ezen előzetes tájékoztatóban említett, közbeszerzési eljárást megindító hirdetményben vagy hirdetményekben előírt időpontot vagy időpontokat.

12 A 2014/24 irányelv „Átültetés és átmeneti rendelkezések" című 90. cikkének (1) bekezdése és a „Hatályon kívül helyezés" című 91. cikke alapján a tagállamoknak legkésőbb 2016. április 18-ig, a 2004/18 irányelv hatályon kívül helyezésének időpontjáig kellett megfelelniük az említett irányelvnek.

A 2014/25/EU irányelv

13 A vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről [helyesen: a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatások területén a közbeszerzési eljárások összehangolásáról és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről] szóló, 2014. február 26-i 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL 2014. L 94., 243. o.; helyesbítés: HL 2014. L 327., 9. o.) „A beszerzés alapelvei [helyesen: közbeszerzési eljárások alapelvei]" című 36. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A közszolgáltató ajánlatkérőknek a gazdasági szereplőket egyenlő és megkülönböztetésmentes bánásmódban kell részesíteniük, továbbá átlátható és arányos módon kell eljárniuk.

A beszerzés [helyesen: közbeszerzési eljárás] nem alakítható át azzal a szándékkal, hogy az kikerüljön ezen irányelv hatálya alól, vagy mesterségesen korlátozza a versenyt. Akkor tekintendő úgy, hogy fennáll a verseny mesterséges korlátozásának esete, ha azzal a szándékkal döntöttek a beszerzés [helyesen: közbeszerzési eljárás] adott kialakításmódja mellett, hogy ezzel egyes gazdasági szereplők méltánytalan előnyhöz jussanak, vagy ilyen hátrányt szenvedjenek.”

14 Ezen irányelv „Nyílt eljárás” című 45. cikke értelmében:

„(1) A nyílt eljárásokban bármely érdekelt gazdasági szereplő ajánlatot tehet az eljárást megindító felhívás alapján.

Az ajánlatok beérkezésének minimális határideje a szerződési hirdetmény [helyesen: közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény] megküldésének napjától számított 35 nap.

Az ajánlathoz mellékelni kell a közszolgáltató ajánlatkérő által a minőségi kiválasztáshoz kért információkat.

(2) Amennyiben a közszolgáltató ajánlatkérő olyan időszakos előzetes tájékoztatót tett közzé, amelyet nem az eljárást megindító felhívás eszközeként alkalmaztak, az ajánlatok beérkezésére vonatkozóan az e cikk (1) bekezdésének második albekezdése szerint előírt minimális határidő 15 napra csökkenthető, amennyiben az alábbi feltételek mindegyike teljesül:

a) az időszakos előzetes tájékoztató a VI. melléklet A. részének I. szakaszában előírt adatok mellett a VI. melléklet A. részének II. szakaszában előírt valamennyi adatot tartalmazta, amennyiben ezek az utóbbi adatok az időszakos előzetes tájékoztató közzétételekor rendelkezésre álltak;

b) az időszakos előzetes tájékoztatót a hirdetmény elküldése előtt legalább 35 nappal és legfeljebb 12 hónappal közzétételre megküldték.

(3) Ha a közszolgáltató ajánlatkérők által megfelelően bizonyított sürgősségi helyzet miatt nem lehetséges az e cikk (1) bekezdésének második albekezdésében megállapított határidő betartása, a szerződési hirdetmény [helyesen: közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény] elküldésének időpontjától számított legalább 15 napos határidő is meghatározható.

(4) A közszolgáltató ajánlatkérő öt nappal csökkentheti az ajánlatok beérkezésére vonatkozóan az e cikk (1) bekezdésének második albekezdésében előírt határidőt, ha elfogadja, hogy az ajánlatokat a 40. cikk (4) bekezdése első albekezdésének, valamint a 40. cikk (5) és (6) bekezdésének megfelelően elektronikus úton is be lehessen nyújtani.”

15 Az említett irányelvnek „A határidők megállapítása” című 66. cikkének (1) bekezdése a következőképpen szól:

„A részvételi jelentkezések és az ajánlatok beérkezésére vonatkozó határidő meghatározásakor a közszolgáltató ajánlatkérőnek különös figyelmet kell fordítania a szerződés összetettségére és az ajánlatok elkészítéséhez szükséges időre, a 45–49. cikkben megállapított minimális határidők sérelme nélkül.”

16 Ugyanezen irányelvnek az „Időszakos előzetes tájékoztató” című 67. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A közszolgáltató ajánlatkérők a tervezett közbeszerzésekkel kapcsolatos szándékaikat időszakos előzetes tájékoztató közzététele útján közölhetik. A szóban forgó tájékoztatóknak a VI. melléklet A. részének I. szakaszában meghatározott információkat kell tartalmazniuk. A tájékoztatókat vagy az Európai Unió Kiadóhivatala teszi közzé, vagy a közszolgáltató ajánlatkérők a IX. melléklet 2. pontjának

b) alpontjában említett felhasználói oldalukon. Ha a tájékoztatót a közszolgáltató ajánlatkérők teszik közzé a felhasználói oldalukon, akkor a IX. melléklet 3. pontjának megfelelően értesítést kell küldeniük az Európai Unió Kiadóhivatalának az időszakos előzetes tájékoztató [felhasználói oldalukon történő] közzétételéről. Az értesítésnek a VI. melléklet B. részében előírt információkat kell tartalmaznia.”

17 A 2014/25 irányelv VI. melléklete A. részének I. szakasza, amelyre ezen irányelv 67. cikkének (1) bekezdése hivatkozik, előírja, hogy az időszakos előzetes tájékoztató tartalmazza többek között az ajánlatkérő szerv azonosító adataira és a kapcsolattartó szervre vonatkozó információkat.

18 A 2014/25 irányelv „Átültetés és átmeneti rendelkezések” című 106. cikkének (1) bekezdése és a „Hatályon kívül helyezés” című 107. cikke alapján a tagállamoknak legkésőbb 2016. április 18-ig, a 2004/17 irányelv hatályon kívül helyezésének időpontjáig kellett megfelelniük az említett irányelvnek.

A 89/665 irányelv

19 A 2014. február 26-i 2014/23/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2014. L 94., 1. o.; helyesbítés: HL 2015. L 114., 24. o.) módosított 89/665 irányelvnek (a továbbiakban: 89/665 irányelv) „A jogorvoslati eljárások alkalmazási köre és rendelkezésre állása” című 1. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ez az irányelv a [2014/24] irányelvben említett szerződésekre alkalmazandó, az említett irányelv 7., 8., 9., 10., 11., 12., 15., 16., 17. és 37. cikkével összhangban kizárt szerződések kivételével.

[…]

A tagállamok megtesznek minden szükséges intézkedést annak biztosítására, hogy a [2014/24] irányelv […] hatálya alá tartozó szerződések tekintetében az ajánlatkérő szerv által hozott döntésekkel szemben az ezen irányelv 2–2f. cikkében meghatározott feltételeknek megfelelően hatékonyan és különösen a lehető leggyorsabban jogorvoslat legyen igénybe vehető azon az alapon, hogy ezek a döntések megsértették a közbeszerzésre vonatkozó [uniós] jogot vagy az e jogot átültető nemzeti jogszabályokat.”

20 A 89/665 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A tagállamok biztosítják, hogy az 1. cikkben meghatározott jogorvoslati eljárásokra vonatkozóan hozott intézkedések hatáskört biztosítanak a következőkre:

a) a lehető legrövidebb időn belül és közbenső döntés útján ideiglenes intézkedések megtétele az állítólagos jogsértés orvoslása vagy az érintett érdekek további sérelmének elkerülése céljából, beleértve a közbeszerzési szerződés odaítélési eljárásának vagy az ajánlatkérő által hozott bármely döntés végrehajtásának a felfüggesztését vagy felfüggesztésének biztosítását;

b) a jogellenesen meghozott döntések semmissé nyilvánítása vagy semmissé nyilváníttatása, beleértve a megkülönböztető műszaki, gazdasági vagy pénzügyi előírások törlését az ajánlati felhívásból, az ajánlattételhez szükséges dokumentációból, illetve minden egyéb, a kérdéses szerződés-odaítélési eljárással kapcsolatos dokumentumból;

c) a jogsértés következtében érdeksérelmet szenvedett személyek részére kártérítés megítélése.”

21 Ezen irányelv 2d. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy az alábbi esetekben az ajánlatkérőtől független jogorvoslati szerv a szerződést érvénytelennek nyilvánítja, vagy annak döntése következményeként a szerződés érvénytelenné válik a következő esetek egyikének fennállása esetén:

a) amennyiben az ajánlatkérő szerv az eljárást megindító hirdetmény előzetes, az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzététele nélkül ítélt oda szerződést úgy, hogy a [2014/24] […] irányelv alapján ez nem volt megengedhető;

b) ezen irányelv 1. cikke (5) bekezdésének, a 2. cikke (3) bekezdésének vagy a 2a. cikke (2) bekezdésének megsértése esetén, amennyiben ez a jogsértés a jogorvoslatot kérelmező ajánlattevőt megfosztotta a szerződéskötést megelőző jogorvoslat lehetőségétől, amennyiben az ilyen jogsértés a [2014/24] […] irányelv megsértését is jelenti, ha ez a jogsértés hatással volt jogorvoslati kérelmet benyújtó ajánlattevő a szerződés megszerzésére vonatkozó esélyeire; vagy

c) ezen irányelv 2b. cikke c) pontja második albekezdésében említett esetekben, amennyiben a tagállamok a keretmegállapodáson és dinamikus beszerzési rendszeren alapuló szerződések tekintetében éltek a szerződéskötési tilalmi időszaktól való eltérés lehetőségével.

(2) A szerződés érvénytelenségének megállapításából fakadó következményeket a nemzeti jogszabályok határozzák meg.

A nemzeti jogszabályok ennélfogva előírhatják például valamennyi szerződéses kötelezettség visszamenőleges hatályú megszűnését vagy a teljesítendő kötelezettségekre korlátozhatják a megszüntetés hatályát. Ez utóbbi esetben a tagállamok előírják a 2e. cikk (2) bekezdése szerinti egyéb szankciók alkalmazását.”

A 92/13 irányelv

22 A 2014/23 irányelvvel módosított 92/13 irányelvnek (a továbbiakban: 92/13 irányelv) „A jogorvoslati eljárások alkalmazási köre és rendelkezésre állása” című 1. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ez az irányelv a [2014/25] irányelvben említett szerződésekre alkalmazandó, az említett irányelv 18–24. cikkével, 27–30. cikkével, 34. vagy 55. cikkével összhangban kizárt szerződések kivételével

[…]

A tagállamok megtesznek minden szükséges intézkedést annak biztosítására, hogy a [2014/25] […] irányelv hatálya alá tartozó szerződések tekintetében a közszolgáltató ajánlatkérő által hozott döntésekkel szemben az ezen irányelv 2–2f. cikkében meghatározott feltételeknek megfelelően hatékonyan és különösen a lehető leggyorsabban jogorvoslat legyen igénybe vehető azon az alapon, hogy ezek a döntések megsértették a közbeszerzésre vonatkozó közösségi jogot vagy az e jogot átültető nemzeti jogszabályokat.”

23 A 92/13 irányelvnek „A jogorvoslati eljárásokra vonatkozó előírások” című 2. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A tagállamok biztosítják, hogy az 1. cikkben meghatározott jogorvoslati eljárások érdekében hozott intézkedések hatáskört adjanak:

vagy

a) a lehető legrövidebb időn belül és közbenső határozat útján ideiglenes intézkedések megtételére az állítólagos jogsértések orvoslása vagy az érintett érdekek további sérelmének elkerülése céljából, beleértve a beszerzési szerződés odaítélésére vonatkozó eljárásnak vagy az ajánlatkérő által meghozott bármely határozat végrehajtásának a felfüggesztését vagy felfüggesztetését;

és

b) a jogellenesen meghozott határozatok megsemmisítésére vagy megsemmisíttetésére beleértve a megkülönböztető műszaki, gazdasági vagy pénzügyi előírások törlését a hirdetményből, az időszakos tájékoztató hirdetményből, a tanúsítási rendszer meglétéről szóló hirdetményből, az ajánlati felhívásból, az ajánlattételhez szükséges dokumentációból, illetve minden egyéb, a kérdéses szerződés-odaítélési eljárásra vonatkozó dokumentumból;

vagy

c) a lehető legrövidebb időn belül és közbenső határozat útján, és ha szükséges, az ügy érdemére vonatkozó végleges eljárással a fenti a) és b) pontban meghatározott intézkedésektől eltérő intézkedések meghozatala a megállapított jogsértés jóvátétele és az érintett érdekek elleni sérelem megakadályozása céljából; nevezetesen egy meghatározott összeg kifizetésének előírása olyan esetekben, amikor a jogsértést nem tették jóvá vagy nem akadályozták meg.

A tagállamok választhatják ezt a lehetőséget az összes ajánlatkérőre vagy ajánlatkérők objektív kritériumok alapján meghatározott csoportjaira vonatkozóan, de mindkét esetben meg kell őrizni a meghatározott intézkedések hatékonyságát annak érdekében, hogy meg lehessen akadályozni az érintett érdekek sérelmét;

d) és, mindkét fenti esetben, kártérítés megítélése a jogsértés által hátrányosan érintett személyek részére.

[…]”

24 Az említett irányelv „Érvénytelenség” című 2d. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy az alábbi esetekben az ajánlatkérőtől független jogorvoslati szerv a szerződést érvénytelennek nyilvánítja, vagy annak döntése következményeként a szerződés érvénytelenné válik a következő esetek egyikének fennállása esetén:

a) amennyiben a közszolgáltató ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény előzetes, az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzététele nélkül ítélt oda szerződést úgy, hogy a [2014/25] […] irányelv alapján ez nem volt megengedhető;

b) az 1. cikk (5) bekezdésének, a 2. cikk (3) bekezdésének vagy a 2a. cikk (2) bekezdésének megsértése esetén, amennyiben ez a jogsértés a jogorvoslatot kérelmező ajánlattevőt megfosztotta a szerződéskötést megelőző jogorvoslat lehetőségétől, amennyiben az ilyen jogsértés a [2014/25] […] irányelv megsértését is jelenti, amennyiben ez a jogsértés hatással volt jogorvoslati kérelmet benyújtó ajánlattevőnek a szerződés megszerzésére vonatkozó esélyeire; vagy

c) a 2b. cikk c) pontja második albekezdésében említett esetekben, amennyiben a tagállamok a dinamikus beszerzési rendszeren alapuló szerződések tekintetében éltek a szerződéskötési tilalmi időszaktól való eltérés lehetőségével.”

Az osztrák jog

25 A 2007. február 7-i Salzburger Vergabekontrollgesetz 2007 (a közbeszerzések odaítélésének ellenőrzéséről szóló 2007. évi salzburgi tartományi törvény) „Az ajánlatkérő határozatainak semmissé nyilvánítása” című 26. §-ának az alapügy tényállására alkalmazandó változata az (1) bekezdésben a következőket mondja ki:

„A Landesverwaltungsgerichtnek [regionális közigazgatási bíróság, Ausztria] semmisnek kell nyilvánítania az ajánlatkérő odaítélési eljárás folyamán hozott önállóan megtámadható határozatát, ha

1. e határozat vagy e határozatot megelőző önállóan meg nem támadható határozat az ajánlattevőt az általa […] érvényesített jogában sérti, és

2. a jogsértés az odaítélési eljárás kimenetelét döntően befolyásolta.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

26 2016. április 20-án a Salzburger Verkehrsverbund egy ajánlati felhívásnak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzétételével a Gastein-völgyben (Ausztria) autóbusszal végzett személyszállítási szolgáltatások nyújtására irányuló nyílt eljárást indított, amely szolgáltatásnyújtás hozzávetőleg összesen 670 000 km éves kilométer-teljesítményű buszjáratokat foglalt magában. A közbeszerzési eljárást megindító hirdetményben feltüntették, hogy az ajánlatok benyújtásának határideje 2016. június 8-án jár le.

27 Ezenkívül e szerződést szolgáltatási szerződés formájában, nem pedig szolgáltatási koncessziós szerződés formájában kellett megkötni, a szolgáltatásnyújtás kezdetét pedig 2016. december 11-ére irányozták elő.

28 A Salzburger Verkehrsverbund nem tett közzé az 1370/2007 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése szerinti előzetes tájékoztatót.

29 2016. május 31-én S. Rudigier a Landesverwaltungsgericht Salzburghoz (salzburgi regionális közigazgatási bíróság, Ausztria) fordult az ajánlati felhívásnak többek között az 1370/2007 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének a megsértése miatti megsemmisítése céljából.

30 2016. július 15-i határozatával a Landesverwaltungsgericht Salzburg (salzburgi regionális közigazgatási bíróság) elutasította a felperes kérelmeit.

31 A felperes e határozattal szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) elé.

32 E felülvizsgálati kérelem alátámasztása érdekében S. Rudigier azzal érvel, hogy a Landesverwaltungsgericht Salzburg (salzburgi regionális közigazgatási bíróság) nem vizsgálta érdemben az 1370/2007 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt információk közzététele elmulasztásának jogi következményeit, amely közzétételnek a közbeszerzési eljárás megindítása előtt egy évvel kellett volna megtörténnie.

33 A Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) megállapítja, hogy a 2004/17 vagy 2004/18 irányelv hatálya alá tartozó szállítási szolgáltatások esetében az 1370/2007 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének alkalmazása alól semmiféle kivétel nem áll fenn, és hogy e rendelet (29) preambulumbekezdése nem tesz különbséget aszerint, hogy mely szabályozás alkalmazandó e

szállítási közbeszerzési szerződésekre. E bíróság ebből arra a következtetésre jut, hogy a megkövetelt információk közzétételére vonatkozó kötelezettségnek akkor is fenn kell állnia, ha a szolgáltatásokra olyan szerződés vonatkozik, amely e két irányelv valamelyike alá tartozik.

34 E bíróság ugyanakkor megállapítja, hogy a jelen ügyben és a 2016. október 27-i Hörmann Reisen ítélettel (C-292/15, EU:C:2016:817) ellentétben, amelyet a közbeszerzések területén az alvállalkozásba adással összefüggésben hozott a Bíróság, sem a 2004/18 irányelv, sem az annak helyébe lépő 2014/24 irányelv nem ír elő előzetes tájékoztatóra vonatkozó kötelezettséget, amint azt az 1370/2007 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése teszi.

35 Ez azt jelenti, hogy amennyiben e 7. cikk (2) bekezdésének olyan szerződésekre való alkalmazása mellett döntenek, amelyek e két irányelv valamelyike alá tartoznak, az autóbusszal végzett személyszállítási szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések odaítélésére szigorúbb szabályozás vonatkozna, mint más szolgáltatásokra.

36 A kérdést előterjesztő bíróság ezenkívül megjegyzi, hogy az uniós jog semmiféle szankciót nem ír elő az említett 7. cikk (2) bekezdésében említett kötelezettségek elmulasztása esetén.

37 E tekintetben hangsúlyozza, hogy a szállítási szolgáltatást végző üzemeltetőnek e rendelkezés be nem tartásával kétségtelenül előnye származhat a versenytársaival szemben fennálló elsőbbségéből. Megállapítja azonban, hogy az átláthatóságnak és megkülönböztetésmentességnek az említett irányelvben megállapított célkitűzései teljesülnek, ha az érintett szolgáltatás közbeszerzési eljárás tárgyát képezi, mivel a 2014/24 irányelv 47. cikkének (1) bekezdése előírja – amint a 2004/18 irányelv 38. cikkének (1) bekezdése is tette –, hogy az ajánlatkérő szerv az általa folytatott eljárás határidejeit a szerződés összetettségét és az ajánlatok elkészítéséhez szükséges időt figyelembe véve állapítja meg.

38 A kérdést előterjesztő bíróságban következésképpen felmerül a kérdés, hogy az 1370/2007 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének megsértése vezethet-e az ajánlati felhívás jogellenességéhez olyan körülmények között, amikor az ajánlatkérő szerv egyébként eleget tett a közbeszerzésekre vonatkozó irányelvekben előírt valamennyi követelménynek.

39 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy az osztrák jog szerint az ajánlatkérő szerv határozatát csak akkor kell semmissé nyilvánítani, amennyiben a jogellenesség az odaítélési eljárás kimenetelét döntően befolyásolja. Véleménye szerint úgy tűnik, hogy az olyan nemzeti jogszabály, mint amelyről az alapügyben szó van, összhangban van az uniós joggal, mivel nem teszi lehetetlenné az uniós jogból eredő jog gyakorlását, és nem sérti az egyenértékűség elvét sem, jelzi azonban, hogy ennek megerősítését kéri a Bíróságtól.

40 A kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy ez utóbbi kérdés annál is inkább indokolt, mivel az alapügyben az ajánlatkérő szerv állításai szerint S. Rudigiernek régóta tudomása volt a jövőbeli ajánlati felhívásról, ami azt jelenti, hogy valamennyi kérelmét el kell utasítani, mivel az általa hivatkozott jogsértés nem okozott neki sérelmet.

41 E körülmények között a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Alkalmazandó-e a[z 1370/2007] rendelet 7. cikkének (2) bekezdése abban az esetben, ha az e rendelet 5. cikke (1) bekezdésének második mondata szerinti, autóbusszal végzett személyszállítási szolgáltatásokra vonatkozó szolgáltatási szerződést a közbeszerzési szerződésekről szóló irányelvekben ([2004/17] vagy [2004/18] irányelv) előírt eljárás szerint ítélik oda?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Annak a kötelezettségnek a megsértése, miszerint legalább egy évvel az ajánlati felhívás közzététele előtt a[z 1370/2007] rendelet 7. cikke (2) bekezdésének a)–c) pontjában meghatározott információkat közzé kell tenni, ahhoz vezet-e, hogy jogsértőnek kell tekinteni azt az ajánlati felhívást, amelyet az eljárás megindítását megelőzően egy évvel nem tettek közzé, azonban az e rendelet 5. cikke (1) bekezdésének második mondata alapján a közbeszerzési szerződésekről szóló irányelvek szerinti eljárásban közzétettek?

3) A második kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Ellentétes-e a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó uniós jogi előírásokkal az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint valamely – az 1370/2007 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése alapján a közzététel hiánya miatt jogsértőnek tekintendő – ajánlati felhívásnak a [89/665] irányelv 2. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt megsemmisítésétől el lehet tekinteni, ha a jogsértés az odaítélési eljárás kimenetelét érdemben nem befolyásolta, mivel az érintett szolgáltató időben reagálhatott, és a verseny korlátozásáról sem volt szó?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

42 Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az alapügyben szóban forgó ajánlati felhívást 2016. április 20-án tették közzé az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*, vagyis két nappal azon időpontot követően, hogy a 2014/24 és a 2014/25 irányelv tagállamok nemzeti jogába való átültetésének határideje lejárt, és azt követően, hogy a 2004/17 és a 2004/18 irányelvet a 2014/24 irányelv 90. és 91. cikkének, illetve a 2014/25 irányelv 106. és 107. cikkének megfelelően hatályon kívül helyezték.

43 Ebből következik, hogy az alapügyben a 2014/24 vagy 2014/25 irányelv, nem pedig a 2004/17 vagy 2004/18 irányelv alkalmazandó, amint az a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdésekben szerepel (lásd analógia útján: 2014. július 10-i Impresa Pizzarotti ítélet, C-213/13, EU:C:2014:2067, 31–33. pont).

44 Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy e kérdések különbségtétel nélkül vonatkoznak a 2004/17 és 2004/18 irányelvre. Azonban az, hogy a kérdést előterjesztő bíróság nem határozta meg az alapügyben alkalmazandó irányelvet, nem akadályozhatja meg a Bíróságot abban, hogy válaszoljon az említett kérdésekre, mivel ezek a 2014/24 vagy 2014/25 irányelv alapján azonos módon megfogalmazhatók, amely irányelvek hatályon kívül helyezték a 2004/18 és 2004/17 irányelvet, és azok helyébe léptek.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

45 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy az 1370/2007 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az abban előírt előzetes tájékoztatóra vonatkozó kötelezettség alkalmazandó az autóbusszal végzett szállításra irányuló olyan közszolgáltatási szerződésekre, amelyeket főszabály szerint a 2014/24 vagy 2014/25 irányelvben megállapított eljárásoknak megfelelően ítéltek oda.

46 E tekintetben a Bíróság már kimondta, hogy az 1370/2007 rendelet 5. cikkének (1) bekezdése alkalmazásában az autóbusszal végzett személyszállításra irányuló közszolgáltatási szerződések odaítélése céljából kizárólag e rendelet 5. cikkének (2)–(6) bekezdését nem kell alkalmazni, míg az említett rendelet egyéb rendelkezései továbbra is alkalmazandóak (2016. október 27-i Hörmann Reisen ítélet, C-292/15, EU:C:2016:817, 41. pont).

47 Ebből következik, hogy az említett rendelet 7. cikkének (2) bekezdése alkalmazandó a 2014/24 vagy 2014/25 irányelvben megállapított eljárásoknak megfelelően odaítélt szállítási szolgáltatásokra irányuló közbeszerzési szerződésekre.

48 E következtetést megerősíti az 1370/2007 rendelet célja is.

49 Ugyanis az 1370/2007 rendelet, amely csak a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásra vonatkozik, előír a 2014/24 vagy 2014/25 irányelv által szabályozott közbeszerzések általános rendszerébe való beavatkozási módokat. E rendelet így különös szabályokat tartalmaz, amelyeknek a célja, hogy a 2014/24 vagy 2014/25 irányelv általános szabályai helyébe lépjenek, vagy azokat kiegészítsék aszerint, hogy az alkalmazandó irányelv az említett rendelet által szabályozott területeken előír-e, vagy sem, szabályokat (lásd ebben az értelemben: 2016. október 27-i Hörmann Reisen ítélet, C-292/15, EU:C:2016:817, 44–47. pont).

50 Az 1370/2007 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének ilyen értelmezését megerősíti a 2014/24 irányelv 48. cikke (1) bekezdésének és a 2014/25 irányelv 67. cikke (1) bekezdésének vizsgálata, amelyeknek a szerepe részben hasonló az említett 7. cikk (2) bekezdéséhez.

51 Ugyanis a 2014/24 irányelv V. melléklete B. részének I. szakaszával összefüggésben értelmezett 48. cikkének (1) bekezdésétől és a 2014/25 irányelv VI. melléklete A. része I. szakaszával összefüggésben értelmezett 67. cikkének (1) bekezdésétől eltérően az említett rendelet 7. cikke (2) bekezdésének rendelkezései egyrészt kötelező jelleggel alkalmazandóak az ajánlatkérőre, másrészt pedig nemcsak azon helyzetre vonatkoznak, amelyben az ajánlatkérő közbeszerzési eljárás megindítását tervezi, hanem olyan helyzetre is, amelyben valamely szerződés közvetlen odaítélése áll szándékában. Ráadásul az ezen irányelvek alapján történő közzétételekre nem vonatkozik a közbeszerzési eljárás megindítását megelőző egyéves kötelező határidő, és azokat nem kell szükségszerűen közzétenni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

52 Így az 1370/2007 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése különös kötelezettségeket ír elő a 2014/24 és 2014/25 irányelv kötelezettségeihez képest, és *lex specialisként* elsőbbséget élvez ez utóbbiakkal szemben (lásd ebben az értelemben: 2016. október 27-i Hörmann Reisen ítélet, C-292/15, EU:C:2016:817, 47. pont).

53 Ebből következik, hogy az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1370/2007 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az abban előírt előzetes tájékoztatóra vonatkozó kötelezettség alkalmazandó az autóbusszal végzett szállításra irányuló olyan közszolgáltatási szerződésekre, amelyeket főszabály szerint a 2014/24 vagy 2014/25 irányelvben megállapított eljárásoknak megfelelően ítéltek oda.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második és harmadik kérdésről

54 Második és harmadik kérdésével, amelyeket együttesen célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy az 1370/2007 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében előírt előzetes tájékoztatóra vonatkozó kötelezettség megsértése vagy elmulasztása a szabályszerűen közzétett ajánlati felhívás megsemmisítéséhez vezethet-e.

55 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy e rendelet (21) preambulumbekezdése alapján nemcsak a 2004/17 és 2004/18 irányelv – amelyeket hatályon kívül helyezett a 2014/25 és 2014/24 irányelv, és azok helyébe léptek – hatálya alá tarozó odaítélt szerződések, hanem az említett rendelet alapján odaítélt egyéb szerződések esetében is hatékony jogvédelmet kell biztosítani. Ezenkívül hatékony jogorvoslati eljárásra van szükség, amelynek hasonlónak kell lennie a 89/665 és 92/13 irányelv alapján alkalmazandó megfelelő eljárásokhoz.

56 Márpedig mind a 89/665 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése, mind a 92/13 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy a tagállamok biztosítják, hogy szabályozásuk más intézkedések mellett lehetővé tegye a jogellenes határozatok semmissé nyilvánítását vagy semmissé nyilváníttatását.

57 Ezzel szemben az közbeszerzési eljárások területére vonatkozó uniós jogi szabályozás nem ír elő olyan általános szabályt, amely szerint valamely aktus jogellenessége vagy az eljárás meghatározott szakaszának elmulasztása az ezen eljárást követő valamennyi aktus jogellenességéhez vezetne, és igazolná azok megsemmisítését. E jogi szabályozás csak pontosan meghatározott különös helyzetekben ír elő ilyen következményt.

58 Mind a 89/665 irányelv 2d. cikke, mind a 92/13 irányelv 2d. cikke kimondja, hogy az ezekben felsorolt jogellenességgel érintett szerződéseket érvénytelennek kell nyilvánítani, amely jogellenességek között szerepel az az eset, amelyben az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény előzetes, az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzététele nélkül ítélt oda szerződést úgy, hogy a 2014/24 vagy 2014/25 irányelv rendelkezései alapján ez nem volt engedélyezve.

59 Azonban, bár a közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzététele nem engedélyezett elmulasztásának – általános szabályként – az érintett szerződés érvénytelenné nyilvánítását kell maga után vonnia, a közbeszerzések területére vonatkozó uniós jogi szabályozás nem ír elő ilyen következményt abban az esetben, ha nem tartják tiszteletben az 1370/2007 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében említett előzetes tájékoztatóra vonatkozó kötelezettséget.

60 Mivel az uniós jogalkotó nem írt elő különös rendelkezést az 1370/2007 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének megsértését illetően, ennek szabályozása a nemzeti jog alá tartozik.

61 Ugyanis valamely jog érvényesítésére az uniós jogban előírt részletes eljárási szabályok hiányában, és a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően az egyes tagállamok belső jogrendjébe tartozik azon eljárási szabályok meghatározása, amelyek a jogalanyok uniós jogból eredő jogai védelmének a biztosítására irányulnak. Ezen eljárási szabályok azonban nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint a hasonló, belső jellegű jogorvoslatok (az egyenértékűség elve), és nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (lásd ebben az értelemben: 2017. április 5-i Marina del Mediterráneo és társai ítélet, C-391/15, EU:C:2017:268, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

62 Mindenekelőtt az egyenértékűség elvét illetően emlékeztetni kell arra, hogy ezen elv tiszteletben tartása feltételezi, hogy a vitatott szabály különbségtétel nélkül vonatkozik az uniós jog és a belső jog megsértésén alapuló, hasonló tárggyal és jogalappal rendelkező keresetekre (2010. július 8-i Bulicke ítélet, C-246/09, EU:C:2010:418, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

63 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy ezen elvet tiszteletben tartották-e, vagy sem.

64 A tényleges érvényesülés elvével kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a gazdasági szereplők számára az 1370/2007 rendelet 7. cikkének (2) bekezdéséből eredő jog célja egyrészt – amint lényegében e rendelet (29) preambulumbekezdése megállapítja – az, hogy lehetővé tegye a gazdasági szereplők számára, hogy az ajánlatkérő szándékaihoz, különösen az általa tervezett odaítélés típusához (közbeszerzés vagy közvetlen odaítélés) igazodjanak, másrészt pedig, hogy időt biztosítson a gazdasági szereplők számára ahhoz, hogy a közbeszerzési eljárásra jobban felkészüljenek.

65 E tekintetben fontos megállapítani, hogy a tényleges érvényesülés elve tiszteletben tartását eltérően kell vizsgálni aszerint, hogy közvetlen odaítélést vagy közbeszerzést terveznek-e.

66 A közvetlen odaítélés esetében az előzetes tájékoztató hiánya ahhoz vezethet, hogy a gazdasági szereplő nem tud panaszt emelni a közvetlen odaítélés végrehajtását megelőzően, ami azzal a kockázattal jár, hogy a gazdasági szereplőt véglegesen megfosztják a közbeszerzésben való részvételtől. Az ilyen helyzet sértheti a tényleges érvényesülés elvét.

67 Ezzel szemben, amennyiben az 1370/2007 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének megsértésére olyan körülmények között kerül sor, amikor az ajánlatkérő egy későbbi, szabályszerű ajánlati felhíváson keresztül történő közbeszerzést tervez, az ilyen jogsértés önmagában nem akadályozza meg a gazdasági szereplőt abban, hogy ténylegesen részt vehessen e közbeszerzésben.

68 A kérdést előterjesztő bíróság által kifejezésre juttatott aggályokkal kapcsolatban, melyek szerint az 1370/2007 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének megsértése ahhoz vezethet, hogy a már valamely szerződés teljesítésével megbízott gazdasági szereplőnek előnye származik a versenytársaival szemben fennálló elsőbbségéből, meg kell jegyezni, hogy az ajánlatkérőnek az ajánlatok kézhezvétele határidejének – akár a 2014/24 irányelv 47. cikke, akár a 2014/25 irányelv 66. cikke alapján történő – megállapításakor figyelembe kell vennie a szerződés összetettségét és az ajánlatok elkészítéséhez szükséges időt.

69 Azonban abban az esetben, ha a gazdasági szereplő bizonyítja, hogy valamely ajánlati felhívás közzétételét követően az előzetes tájékoztató hiánya miatt jelentős hátrány érte a már szerződés teljesítésével megbízott gazdasági szereplővel szemben, aki következésképpen pontosan ismeri e szerződés valamennyi jellemzőjét, megállapítható a tényleges érvényesülés elvének megsértése, ami ezen ajánlati felhívás megsemmisítését vonja maga után. Az ilyen hátrány sértheti az egyenlő bánásmód elvét is.

70 Ezen értékelést a kérdést előterjesztő bíróságnak az érintett ügy releváns elemeinek a figyelembevételével kell elvégeznie. A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapügyben szóban forgó ajánlati felhívás közzétételét követően 49 napos határidőt biztosítottak a gazdasági szereplők számára arra, hogy ezen ajánlati felhívásra válaszoljanak, ami meghaladja a 2014/24 és 2014/25 irányelvben előírt minimális határidőket. Ezenkívül az alapügyben szóban forgó gazdasági szereplő már jóval az ajánlati felhívás közzétételét megelőzően birtokában volt az ennek az eshetőségére vonatkozó információknak.

71 Ezenkívül és függetlenül az olyan keresettől, mint amelyet a jelen ítélet 69. pontja említ, a gazdasági szereplő jogosult keresetet indítani az ajánlatkérővel szemben azzal az indokkal, hogy a szerződés dokumentumaiban az ajánlatok benyújtására nyitva álló határidő túl rövid volt, ami sérti a 2014/24 irányelv 47. cikkét vagy a 2014/25 irányelv 66. cikkét, amely rendelkezések megkövetelik a szerződés összetettségének és az ajánlatok elkészítéséhez szükséges időnek a figyelembevételét.

72 Következésképpen a második és a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1370/2007 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az abban előírt előzetes tájékoztató közzétételére vonatkozó kötelezettség megsértése nem vezet az érintett ajánlati felhívás megsemmisítéséhez, amennyiben az egyenértékűség elvét, a tényleges érvényesülés elvét és az egyenlő bánásmód elvét tiszteletben tartották, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

A költségekről

73 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (kilencedik tanács) a következőképpen határozott:

A vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy:

– **az abban előírt előzetes tájékoztatóra vonatkozó kötelezettség alkalmazandó az autóbusszal végzett szállításra irányuló olyan közszolgáltatási szerződésekre, amelyeket főszabály szerint a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben vagy a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatások területén a közbeszerzési eljárások összehangolásáról és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben megállapított eljárásoknak megfelelően ítéltek oda;**

– **az előzetes tájékoztató közzétételére vonatkozó e kötelezettség megsértése nem vezet az érintett ajánlati felhívás megsemmisítéséhez, amennyiben az egyenértékűség elvét, a tényleges érvényesülés elvét és az egyenlő bánásmód elvét tiszteletben tartották, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.**

Aláírások